

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Součkové a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Milana Kamlacha v právní věci žalobkyň **a) V. Y., b) A. Y.**, **c) nezl. N. Y.,** žalobkyně ad c) zastoupena žalobkyní ad b) jako svou zákonnou zástupkyní, všechny zastoupené JUDr. Ludvíkem Hynkem, advokátem se sídlem Václavské náměstí 17, Praha 1, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra,** odbor azylové a migrační politiky, se sídlem Nad Štolou 3, pošt. schránka 21/OAM, Praha 7, o žalobě žalobkyně ad a) proti rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 1. 2004, čj. OAM-7542/VL-06-P26-2001, vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 7 Az 22/2004, o kasační stížnosti žalobkyně ad a) proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 31. 3. 2005, čj. 7 Az 22/2004 - 30, a o žalobě žalobkyň ad b) a c) proti rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 1. 2004, čj. OAM-7540/VL-06-P26-2001, vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 7 Az 23/2004, o kasační stížnosti žalobkyň ad b) a c) proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 31. 3. 2005, čj. 7 Az 23/2004 - 31,

takto:

I. Věci vedené u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 3 Azs 232/2005 a sp. zn. 3 Azs 233/2005 **se spojují** ke společnému projednání. Věci budou dále vedeny pod sp. zn. 3 Azs 232/2005.

II. Kasační stížnosti **se zamítají.**

III. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasačních stížnostech.

Odůvodnění:

Rozhodnutím žalovaného ze dne 12. 1. 2004, čj. OAM-7542/VL-06-P26-2001, nebyl žalobkyni ad a) udělen azyl na území České republiky podle § 12, § 13 odst. 1 a 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“); současně bylo rozhodnuto o tom, že se na žalobkyni ad a) nevztahuje překážka vycestování podle § 91 zákona o azylu. Žalovaný uvedl, že důvodem žádosti žalobkyně ad a) o udělení azylu byly problémy její matky na Ukrajině; jiné problémy žalobkyně ad a) neměla a o problémech matky věděla

jen to, že se týkají „peněz a faktur“. Do země původu se žalobkyně ad a) vrátit nechce, neboť by se chtěla v České republice prosadit v oboru návrhářství oděvů. Žalovaný v těchto tvrzeních neshledal důvody pro udělení azylu podle shora uvedených ustanovení. K obavě matky žalobkyně ad a) z nepřátelského jednání mafie v případě návratu na Ukrajinu žalovaný uvedl, že nedospěl k závěru, že by státní orgány v zemi původu neposkytly žalobkyni ad a) ochranu před potenciálním jednáním osob kriminálního charakteru. Ve skutečnosti, že matka žalobkyně ad a) nechtěla splnit požadavek mafie a umožnit jejím členům nezákonně získat vysokou finanční částku, nelze nalézt důvod pro udělení azylu, neboť tyto důvody nelze podřadit pod pronásledování ve smyslu zákona o azylu.

Rozhodnutím žalovaného ze dne 12. 1. 2004, čj. OAM-7540/VL-06-P26-2001, nebyl žalobkyním ad b) a c) udělen azyl na území České republiky podle § 12, § 13 odst. 1 a 2 a § 14 zákona o azylu; současně bylo rozhodnuto o tom, že se na žalobkyně ad b) a c) nevztahuje překážka vycestování podle § 91 zákona o azylu. Žalovaný uvedl, že bezprostředním důvodem odchodu žalobkyně ad b) a její nezletilé dcery žalobkyně ad c) ze země původu byla obava z fyzické likvidace ze strany členů mafie. Tyto skutečnosti však podle žalovaného nelze podřadit pod pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu. K ochraně před situací tvrzenou žalobkyněmi institut azylu neslouží, neboť jednání osob kriminálního charakteru nenaplňovalo znaky pronásledování podle § 12 písm. b) zákona o azylu. Žalobkyně se navíc ani nepokusily získat ochranu u státních orgánů ve zemi původu. V jejich případě nebylo prokázáno, že by byly pronásledovány z některého z důvodů stanovených zákonem a proto jim žalovaný azyl neudělil.

Rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 31. 3. 2005, čj. 7 Az 22/2004 - 30, byla žaloba žalobkyně ad a) zamítnuta. Soud neshledal nezákonnost vydaného rozhodnutí ani pochybení procesního charakteru, neboť žalobkyně ad a) byla k důvodům udělení azylu řádně vyslechnuta při pohovoru, žalovaný všechny její důvody pečlivě zhodnotil v odůvodnění napadeného rozhodnutí a dospěl k závěru, že jí azyl nelze udělit. Žalobkyně ad a) navíc sama žádné důvody neuváděla a důvody uváděné její matkou nejsou zákonnými důvody pro udělení azylu. Soud se ztotožnil se závěry žalovaného a odkázal na důvody jeho rozhodnutí. Závěrem soud poukázal na to, že pro legalizaci pobytu je vhodné využít některého z institutů zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“). Z uvedených důvodů soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 31. 3. 2005, čj. 7 Az 23/2004 - 31, byla zamítnuta žaloba žalobkyň ad b) a c). Soud uvedl, že neshledal nezákonnost vydaného rozhodnutí ani pochybení procesního charakteru, neboť žalobkyně ad b) byla k důvodům udělení azylu řádně vyslechnuta při pohovoru, žalovaný všechny její důvody pečlivě zhodnotil v odůvodnění napadeného rozhodnutí a dospěl k závěru, že jí ani žalobkyni ad c) azyl nelze udělit. Podstatné podle soudu je, že žalobkyně ad b) uváděla skutečnosti, jež nejsou azylově relevantní a navíc nevyužila žádného právního prostředku nápravy na Ukrajině. Tvrzení žalobkyně o ponižujícím zacházení, mučení a fyzické likvidaci, jež ji údajně podle nespecifikovaných telefonátů čeká po návratu na Ukrajinu, soud označil za účelové. Soud poukázal na to, že pro legalizaci pobytu je vhodné využít některého z institutů zákona o pobytu cizinců. Ze všech uvedených důvodů soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Ve včasných kasačních stížnostech stěžovatelky uvedly, že výklad důvodů pro udělení azylu byl proveden příliš úzce, a proto nebylo ohrožení stěžovatelek ze strany mafie shledáno důvodem pro udělení azylu. Stěžovatelky namítají, že v průběhu řízení správního i soudního

nebylo zpochybněno tvrzení týkající se skutku, jenž založil obavy o život žalobkyň. To, že stěžovatelky nemají písemné důkazy vyžadované žalovaným, neznamená, že si vymýšlejí. Stěžovatelky mají odůvodněné obavy z ukrajinských státních orgánů a jsou přesvědčeny o tom, že Česká republika je pro ně bezpečnou zemí, kde by mohly setrvat, dokud nebude Ukrajina schopna zajistit jejich bezpečnost. Podle stěžovatelek jsou ustanovení zákona o azylu o důvodech pro udělení azylu diskriminační a neodpovídají současné situaci, neboť důvody stěžovatelek nelze podřadit pod příslušná ustanovení zákona o azylu, avšak lze je podřadit pod obsah této právní normy. Obě rozhodnutí považují stěžovatelky za vadná, neboť skutková zjištění správního orgánu i soudu jsou v rozporu s tvrzeným skutkovým stavem, jenž nebyl fakticky zjištěn. Proto stěžovatelky navrhly, aby rozsudky Městského soudu v Praze ze dne 31. 3. 2005, čj. 7 Az 22/2004 - 30, a čj. 7 Az 23/2004 - 31, byly zrušeny a věci vráceny tomuto soudu k dalšímu řízení; současně stěžovatelky požádaly o přiznání odkladného účinku kasačním stížnostem.

Žalovaný ve vyjádření ke kasačním stížnostem popřel oprávněnost jejich podání, neboť se domnívá, že jeho rozhodnutí i rozhodnutí soudu byla vydána v souladu s právními předpisy. Obavy stěžovatelek pocházejí ze strany neznámých osob, jež měly žalobkyni ad b) jako účetní nutit orazítkovat dokumenty, na základě nichž jim měla být následně vyplacena vysoká finanční částka. Stěžovatelky se však neobrátily se žádostí o pomoc na státní orgány v zemi původu. Institut azylu však slouží toliko k ochraně uprchlíků v nejkrajnějších životních situacích taxativně vymezených zákonem o azylu a za předpokladu vyčerpání dostupných prostředků nápravy v zemi původu. Žalovaný se ztotožnil s názorem soudu prvního stupně a navrhl zamítnutí kasačních stížností a nepřiznání odkladného účinku.

Vzhledem k tomu, že se u kasačních stížností vedených u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 3 Azs 232/2005 a sp. zn. 3 Azs 233/2005 jedná o věci skutkově spolu související, Nejvyšší správní soud podle § 39 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. věci spojil ke společnému projednání pod sp. zn. 3 Azs 232/2005.

Kasační stížnosti jsou podle § 102 a násl. s. ř. s. přípustné a stěžovatelky v nich namítají důvody podle § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. a jejich rozsahem a důvody je Nejvyšší správní soud podle § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán. Nejvyšší správní soud přitom neshledal vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Kasační stížnosti nejsou důvodné.

Prvním důvodem podaných kasačních stížností je důvod uvedený v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Nesprávné posouzení právní otázky spočívá v tom, že je na správně zjištěný skutkový stav aplikován nesprávný právní závěr, popřípadě je aplikován správný právní názor, který je však nesprávně vyložen. Nejvyšší správní soud taková pochybení v napadených rozhodnutích Městského soudu v Praze neshledal. Stěžovatelky jsou přesvědčeny o tom, že jim měl být na základě jimi tvrzených důvodů azyl udělen, a to přestože tyto důvody nejsou přímo podřaditelné pod ustanovení o důvodech pro udělení azylu. K tomu Nejvyšší správní soud konstatuje, že zákonodárce koncipoval výčet důvodů pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu jako taxativní, což znamená, že žalovaný je oprávněn udělit azyl podle tohoto ustanovení výhradně z důvodů v něm uvedených. Pokud tedy stěžovatelky uvedly jako svůj důvod pro udělení azylu obavy z jednání mafie, postupoval žalovaný v souladu se zákonem, pokud jim azyl neudělil, neboť se nejednalo o azylově relevantní tvrzení. Nejvyšší správní soud se neztotožnil s tvrzením stěžovatelek,

že ustanovení zákona o azylu o udělení azylu jsou diskriminační a neodpovídají současné situaci, neboť důvody pro udělení azylu podle zákona o azylu jsou plně v souladu s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána a v souladu se zásadou, že poskytnutí ochrany formou azylu je vždy jen subsidiární formou ochrany v situaci, kdy země původu není schopná potřebnou ochranu zajistit. V souzené věci pak stěžovatelky nevyužily primární možnosti ochrany v zemi původu, bez čehož v tomto případě nelze dospět k závěru, že jim byla pomoc ze strany státních orgánů v zemi původu odepřena. Nejvyšší správní soud proto dospěl k závěru, že důvod kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. není dán.

Kasační stížnost byla dále podána z důvodu vymezeného v § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., tedy z důvodu vady řízení před správním orgánem, důvodně vytýkané v řízení před soudem prvního stupně, pro niž měl tento soud napadené rozhodnutí správního orgánu zrušit. Stěžovatelky namítly, že ve správním řízení nebyl řádně zjištěn skutkový stav, neboť zjištění správního orgánu jsou v rozporu se skutkovým stavem tvrzeným stěžovatelkami. K tomu Nejvyšší správní soud konstatuje, že se ztotožnil s názorem soudu prvního stupně, který v postupu žalovaného neshledal pochybení. Stěžovatelky byly žalovaným řádně vyslechnuty ohledně důvodů pro udělení azylu, jenž poté tyto důvody pečlivě posuzoval, dospěl však k závěru, že tvrzení stěžovatelek nejsou relevantní z hlediska důvodů pro udělení azylu, neboť nebyly podřaditelné pod pronásledování ve smyslu zákona o azylu. Za této situace, kdy žalobkyně ani netvrdily žádné azylově relevantní důvody, byl postup žalovaného v řízení o udělení azylu zákonu odpovídající a nepředložení písemných důkazů nebylo stěžovatelkám na újmu. Důvod kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. proto není dán.

Nejvyšší správní soud proto kasační stížnosti jako nedůvodné zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.). Za této procesní situace, kdy Nejvyšší správní soud o kasačních stížnostech rozhodl neprodleně po jejich obdržení a po nezbytném poučení účastníků řízení o složení senátu, se z důvodu nadbytečnosti již samostatně nezabýval návrhem na přiznání odkladného účinku kasačním stížnostem.

O nákladech řízení o kasačních stížnostech rozhodl soud podle § 60 odst. 1 a 7 s. ř. s., neboť neúspěšným žalobkyním náhrada nákladů řízení nepřísluší a žalovanému v souvislosti s řízením o kasačních stížnostech žalobkyň žádné náklady nad rámec jeho úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 14. září 2005

JUDr. Marie Součková
předsedkyně senátu